

„A cél voltaképp mi is? A cél, halál, / Az élet küzdelem, s az ember célja e küzdés maga.”

AZ EMBER
TRAGÉDIÁJA

Helyszín: Nemzeti Színház

Rendező: Vidnyánszky Attila

Időpont: 2026. 06. 26. 19:30

Rendező: Vidnyánszky Attila

2006-ban a Beregszászi Illyés Gyula Nemzeti Színházban rendezője volt Az ember tragédiájának.

Kezdeményezésére született meg a Madách Nemzetközi Színházi Találkozó 2014-ben.

Díszlettervező/Jelmeztervező: Olekszandr Bilozub

A 2018-ban Nemzeti Színházban előadott ember tragédiájában volt díszlettervező.

Vidnyánszky Attila állandó munkatársaként tervezett már több színháznak is.

Szereplők:

- Ember Márk: Ádám
- Törőcsik Franciska: Éva
- Bereczki Zoltán: Lucifer

Vidnyánszky Attila azért lenne kiváló választás, mert a „totális színház” mestereként képes egy monumentális, látványos és zeneileg is rétegelt világot teremteni, amelyben Ember Márk fizikai ereje, Törőcsik Franciska sokoldalúsága és Bereczki Zoltán precizitása egységes egésszé állna össze. Mivel Madách Imre munkássága bizonyítottan mély hatást gyakorolt rá, és már 2006-ban is sikerrel rendezte a darabot Beregszászon, egy újabb rendezése az évtizedes tapasztalat és a személyes elköteleződés miatt egy érett, mégis formabontó víziót eredményezne. Rendezői stílusára jellemző a bátor szereposztás, így a három markánsan eltérő karakterű színészből a maximumot tudná kihozni a dinamikus, jelképekkel teli színpadtérben.

Ember Márk hitelességét az a szellemi és fizikai szívósság alapozná meg, amely elengedhetetlen Ádám karakteréhez, hogy végig tudja élni a történelmi színeken átívelő, kimerítő küzdelmet. Játéka hitelesen közvetítené a figura drámai átalakulását: a kezdeti, világmegváltó lelkesedéstől indulva, a bukásokon keresztül jutna el a tapasztalt, de a küzdelmet fel nem adó emberi méltóságig.

Törőcsik Franciska azért lenne tökéletes Éva, mert rendkívüli átalakulóművész, így hitelesen jelenítené meg az „örök nő” ezer arcát: egyszerre tudna lenni a bűnbeesés kíváncsi Évája, a rideg falanszter-lakó vagy a tragikus sorsú anya. A művész sokszínűsége garantálná, hogy a madáchi Éva egyenrangú, sorsfordító megtestesítője legyen.

Bereczki Zoltán Lucifer szerepében nem egy klasszikus értelemben vett gonosz lenne. Egy pengeéles elméjű, cinikus megfigyelőt állítana színpadra. A színész fegyelmezett és elegáns viselkedése jelenítené meg azt a hűvös racionalitást, amellyel módszeresen kikezdi Ádám bizakodását és megkérdőjelezi az emberi törekvések valódi hasznát.

Mivel a három művész stílusa tökéletes kontrasztot alkot, ez a szereposztás különösen hatásos lenne.

Miért ezt az idézetet választottuk?

Azért esett a választásunk Lucifer ezen soraira („**A cél voltaképp mi is? A cél, halál, / Az élet küzdelem, s az ember célja e küzdelem maga.**”), mert ez a gondolat adja meg a darab valódi, modern dinamikáját. Az indoklásunkat az alábbi három pontra alapoztuk:

- **Provokatív és figyelemfelkeltő:** A legtöbb iskolai plakát a „Küzdj és bízva bízzál” optimizmusát használja. Mi viszont egy sötétebb, provokatívabb irányt választottunk. A „halál” szó megjelenése a plakáton azonnal megállítja a járókelőt, feszültséget kelt, és jelzi, hogy az előadás nem egy száraz klasszikus, hanem egy húsba-vágó dráma lesz.
- **A „küzdelem”, mint modern életérzés:** A mai világban a fiatalok számára is ismerős az érzés, hogy folytonos versenyben, küzdelemben vannak. Ez az idézet azt üzeni, hogy nem a végeredmény (a siker vagy a cél elérése) a legfontosabb, hanem az a tapasztalás és erő, amit az út során szerzünk meg. Ezzel az előadást sikerül közel hoznunk a 21. századi ember életéhez.
- **Vizuális kontraszt:** Az idézet kettőssége (cél/halál vs. élet/küzdelem) lehetőséget ad egy izgalmas, kontrasztos plakátterv elkészítésére. A szöveg filozófiai mélysége indokolja a minimalista, modern grafikai megoldásokat, ami segít abban, hogy az előadás kitűnjön a megszokott színházi hirdetések közül.

Célközönség megszólítása

Az előadásunkkal nem egy általános közönséget, hanem két nagyon specifikus, ma Magyarországon nehéz helyzetben lévő csoportot akarunk megszólítani. Számukra a plakáton választott idézet („*Az élet küzdelem, s az ember célja e küzdelem maga*”) nem irodalom, hanem a mindennapi valóság.

1. A „Kapunyitási” generáció (20-as éveikben járók)

- **A probléma:** Magyarországon ma egy fiatalnak rendkívül nehéz elkezdenie az önálló életet. A lakhatási válság, az infláció és a jövőkép bizonytalansága miatt az életkezdés egy gigászi **KÜZDÉS**.
- **Hogyan szólítjuk meg őket?** Nekik az idézet azt üzeni: ne érezzék kudarcnak, ha nehéz, mert a küzdés az élet természetes része. Nem a „kész” élet a cél, hanem az út, amit bejárnak.
- **Miért nekik?** Mert szükségük van a megerősítésre, hogy a **BIZAKODÁS** és a kitarítás az egyetlen eszköz a kezükben. Az előadást egyfajta „túlélési útmutatóként” tálaljuk nekik, ami megmutatja, hogy Ádám is a nulláról kezdte minden egyes színben.

2. Az életközépi válságban lévők (40-50-es korosztály)

- **A probléma:** Sokan ebben a korban érzik úgy, hogy elrontották, nem vitték sokra, vagy „elment mellettük az élet”. Úgy érzik, a céljaikat nem érték el, és már késő.
- **Hogyan szólítjuk meg őket?** Lucifer sorai nekik felszabadító erejűek. Azt mondjuk nekik: **„Nem a cél a fontos, mert a cél a vég (a halál). Amíg küzdesz, addig élsz!”**
- **Miért nekik?** Meg akarjuk mutatni nekik, hogy az elégedetlenségük ellenére minden egyes napjuk egy értékkel teli harc. Nekik az előadás egyfajta katarzist nyújt: segít elfogadni a múltbeli kudarcaikat és erőt ad a folytatáshoz, mert a tragédia végén is ott a remény.

Üzenet: Az előadásunk nem válaszokat ad, hanem megmutatja, hogy a küzdelem nem hiba a gépezetben, hanem maga az Élet.